

Een wal rondom het kasteel, een nog weinig onderzocht fenomeen.

L.S.

Het zal u bekend voorkomen dat in het kastelenonderzoek het huis als iconisch symbool voor residentie en administratie, en aanvankelijk ook defensie, centraal staat. De castellologie richt zich daardoor al snel op het hoofdgebouw, hoewel het belang van de bijgebouwen en de omgeving wel degelijk onderkend wordt. Zeker, in vele studies wordt ook de interactie met de omgeving in beschouwing genomen, zoals de relatie van het kasteelcomplex met de nederzetting en de (parochie)kerk. Echter, de terreininrichting en de latere tuin/landschapsaanleg is iets dat relatief weinig aandacht heeft gekregen.

Zo vond recentelijk het onderzoeksteam van de *Stichting In Arcadië* duidelijke aanwijzingen voor een aarden wal rondom Ammersoyen. Deze wal is niet uniek, maar in de studies over Ammersoyen nooit belicht. Van verschillende andere kastelen/ adellijke huizen/buitenplaatsen is een dergelijke wal wel bekend, maar vaak ook niet verder onderzocht. De vraag die zo'n wal direct oproept betreft de functie daarvan. Was het een restant van de oorspronkelijke middeleeuwse defensieve aanleg? Mogelijk het logische gevolg van het graven van een gracht: de vrijkomende grond moet immers 'ergens' naar toe? Of betreft het wellicht een latere (zestiende -eeuwse) aanleg als een vestingwal? Indien de aarden wal geen primaire militaire functie diende, waartoe was de wal dan aangelegd? Ter bescherming tegen overstroming door een nabije rivier? Als onderdeel van een tuin/parkaanleg om een deel van de tuin te separeren als privéterrein voor de bewoners? Of diende de wal, analoog aan het huis, een symbolisch doel? Kortom, dit is een element dat nadere bestudering vanuit meerdere disciplines verdient.

De Kastelenstudiegroep (KSG) neemt onder auspiciën van de Nederlandse Kastelenstichting hierbij het initiatief om expertisehouders van dit fenomeen bij elkaar te brengen. Zij denkt aan specialisten zoals historici, bouwhistorici, groen/landschapserfgoed specialisten en militair bouwkundigen. We nodigen de verschillende disciplines uit met als doel door presentaties vanuit de eigen invalshoeken kennis te delen. Daarbij denken we aan een symposium te houden op zaterdag 29 maart 2025 op kasteel Ammersoyen, dat hiervoor beschikbaar is gesteld door Geldersch Landschap & Kasteelen. Het streven is de presentaties en de conclusies in een symposiumbundel te bundelen en te publiceren via de Stichting Kastelenstudies Nederland.

Deze *call for papers* is verzonden aan deskundigen binnen de vakgebieden van kastelen, (historische) tuinaanleg, militair erfgoed, etc. en daarmee verbonden organisaties zoals de NKS (Nederlandse Kastelenstichting), Stichting In Arcadië, GLK (Geldersch Landschap & Kasteelen), KSG (Nederlandse Kastelenstudiegroep), RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed), Stichting Menno van Coehoorn, Universiteit Groningen, Universiteit Wageningen, Tuinhistorisch Genootschap Cascade.

Belangstellenden voor het houden van een presentatie kunnen dit kenbaar maken door voor 1 januari a.s. een mail te sturen aan Jan Kamphuis, kastelenstudiegroep@gmail.com, met opgave van werktitel en korte omschrijving van de inhoud. De lengte van een presentatie is maximaal 25 minuten.

Met vriendelijke groet, namens de KSG,

Jan Kamphuis, Taco Hermans, Jeroen van der Werf, Alois van Doornmalen

